

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

TAM İZLEME KİTABI

26. HAFTA

DİLİN ZENGİNLİĞİ - DİLİN ZENGİNLİĞİ - DİLİN ZENGİNLİĞİ

ROMAN - ROMAN - ROMAN
ÖZELLİKLERİ/TARİHÇESİ/UNSURLARI

Adı :

Numara :

Doğru :

Yanlış :

Soyadı :

Sınıf :

Net :

ÖĞRENCİ NO

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

YANITLAR

01	A	B	C	D	E
02	A	B	C	D	E
03	A	B	C	D	E
04	A	B	C	D	E
05	A	B	C	D	E
06	A	B	C	D	E
07	A	B	C	D	E
08	A	B	C	D	E
09	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E
21	A	B	C	D	E
22	A	B	C	D	E
23	A	B	C	D	E
24	A	B	C	D	E
25	A	B	C	D	E
26	A	B	C	D	E
27	A	B	C	D	E
28	A	B	C	D	E
29	A	B	C	D	E
30	A	B	C	D	E

Adı :

Soyadı :

Tam Okul uygulamasını kullanarak optik formları okutabilir, sonuçlarınızı değerlendirebilir ve video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

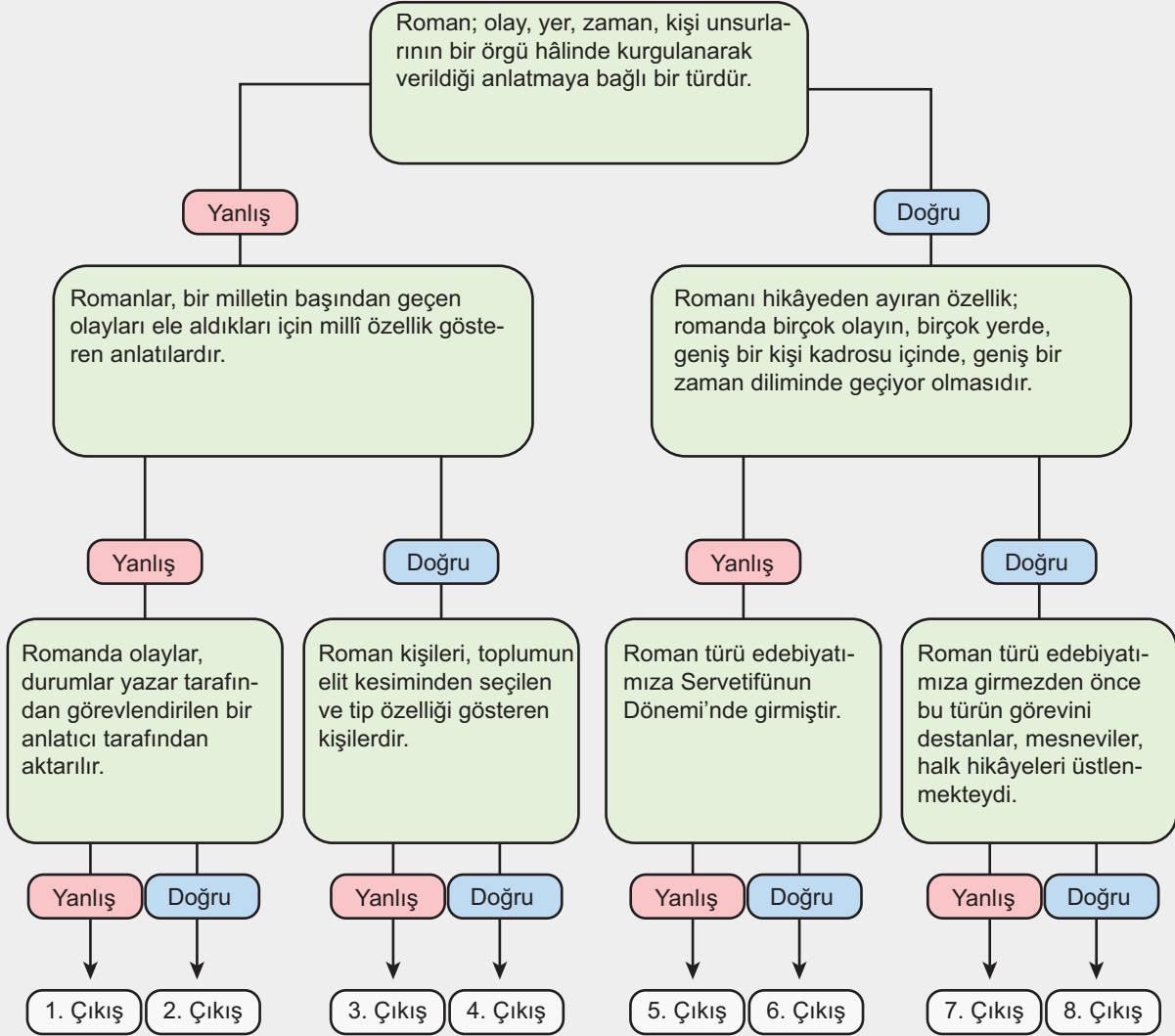
Aynı zamanda **Eğitim Vadisi Mobil** uygulamasını indirerek de video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

Uygulamalarımızı **Google Play** veya **App Store**'dan indirebilirsiniz.

Etkinlik

Aşağıda verilen tanılayıcı dallanmış ağaçtaki bilgilerden bazıları doğru, bazıları yanlıştır. İlk ifadeden başlayıp, cevap oklarını takip ederek doğru çıkışa ulaşınız.

Doğru Çıkış: **8. Çıkış**

1. (I) Olay, yer, zaman ve mekân kurmacadır; bunların gerçeklikle ilişkisi çok zayıftır. (II) Ele alınan olaylar daha detaylı bir şekilde işlenir. (III) Betimleme ve psikolojik tahlillere detaylı bir şekilde yer verilir. (IV) Olaylar, kahramanın karakterine göre doğar ve şekillenir. (V) Olay örgüleri ve olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi vardır.

Roman türünün özellikleriyle ilgili bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- (A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Her tema; eserin yazıldığı dönemin toplumsal yapısıyla, yaşama biçimiyle, sosyal problemleriyle ilgilidir. Bu bakımdan romanın temasının sosyal hayatla, düşünce tarihiyle ve romanın yazıldığı dönemle ilişkisi vardır. Romanlarda insana ait olan her şey konu edilebilir. Birkaç kişi arasında geçen olaylar konu edilebileceği gibi bir grubu veya toplumu ilgilendiren olaylar da konu edilebilir.

Bu parçadan hareketle

- I. Roman türü, hayatla ilgili çok geniş bir tema varlığına sahiptir.
II. Roman türündeki eserler, yazıldığı dönemin zihniyetine ayna tutar.
III. Romanlar hem bireysel hem toplumsal konuları ele alabilir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II (E) I, II ve III

3. **Roman türü için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Romanın içinde günlük, anı, gezi yazısı gibi türlerden yararlanılabilir.
B) Tek bir olay ile bağlantılı farklı olaylar oluşabilir.
C) Kişilerde karakteristik özellikler abartılarak verilebilir.
D) Olayın geçtiği mekân, tasvir yoluyla okuyucuya tanıtılır.
(E) Olay örgüsü anlatılırken genellikle gelecek zaman kullanılır.

4. I. Romanda olayların karmaşık bir hâl aldığı, okuyucunun merakının ve heyecanının yoğunlaştığı bölümdür. Romanda birden fazla bulunabilir ve en uzun bölüm bu kısımdır.

II. Romana konu olan olaylar ile yer, çevre ve kişilerin tanıtıldığı bölümdür. Bu bölümde olayın geçtiği zaman ile olay kişileri ve çevre betimlemesi yapılır. Bazı romanlar olayın bittiği yerden başlar, geriye dönüşlerle geçmişte yaşananlar anlatılır.

III. Olayların açıklığa kavuştuğu, merak ve heyecanın giderildiği bölümdür. Bazı romanlarda okuyucunun hayal gücüne bırakılabilir.

Numaralanmış roman bölümleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
(A)	Düğüm bölümü	serim bölümü	çözüm bölümü
B)	Çözüm bölümü	serim bölümü	düğüm bölümü
C)	Serim bölümü	düğüm bölümü	çözüm bölümü
D)	Düğüm bölümü	çözüm bölümü	serim bölümü
E)	Çözüm bölümü	düğüm bölümü	serim bölümü

5. Tarihî romanlar; tarihî dönem, olay ve kişileri konu alan romanlardır.

Psikolojik romanlar, roman kahramanlarının iç dünyalarını ele alan romanlardır.

Biyografik romanlar, topluma mal olmuş bir kişinin hayatını ve topluma katkılarını anlatan romanlardır.

Polisiye romanlar, genellikle cinayet hırsızlık gibi olayları anlatan romanlardır.

Aşağıdakilerden hangisi üstte tanımlanan roman türlerinden birine örnek olamaz?

- A) *Bir Bilim Adamının Romanı*
B) *Esrar-ı Cinayat*
C) *Cezmi*
(D) *Sergüzeşt*
E) *Eylül*

6. Türk edebiyatı bugünkü anlamda romanla

Batı'dan yapılan çeviriler sayesinde tanışmıştır.

I

Türk edebiyatına roman Tanzimat'la girmiştir.

II

Ahmet Vefik Paşa'nın Fransız edebiyatçı

III

Fenelon'dan yaptığı Telemague (Telemak) adlı çeviri

IV

eser, ilk çeviri roman olarak karşımıza çıkmaktadır.

V

Bu parçadaki numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türk edebiyatında roman türünün ilk örnekleri Tanzimat Dönemi'nde verilmiştir. Şemsettin Sami'nin ---- adlı romanı ilk yerli roman kabul edilir. Namık Kemal'in ---- adlı romanı ise edebî anlamda ilk roman örneklerinden biri kabul edilir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Taaşuk-ı Talat ve Fitnat-İntibah*
B) *Sergüzeşt-Zavallı Çocuk*
C) *Felatun Bey ve Rakım Efendi-Gülnehal*
D) *Araba Sevdası-Akif Bey*
E) *Şair Evlenmesi-Vatan yahut Silistire*

8. Roman, Avrupa'da sözlü edebiyattaki destan türünün geçirdiği evrimleşmenin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Roman türünün ilk örneklerini 15. yüzyılda Fransız yazar Rabelais vermiştir. Miguel de Cervantes, 16. yüzyılın sonlarına doğru roman türünün ilk başarılı örneğini yazmıştır. 17. yüzyılda klasik akım içinde ortaya çıkan tek romancı ise Madame de La Fayette'tir. Bu yüzyılda İngiltere'de Daniel Defoe ve Jonathan Swift, roman türünün başarılı örneklerini yazmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarlardan birine ait değildir?

- A) *Don Kişot*
 B) *Goriot Baba*
C) *Robinson Crusoe*
D) *Güliver'in Gezileri*
E) *Gargantua ve Pantagruel*

9. I. Bu anlatım tekniğinde romandaki olayları okuyucuya bir anlatıcı aktarır, anlatıcı okuyucu ile eser arasına girer. Okuyucu hem olayı hem de kişileri anlatıcının gözünden tanıyıp öğrenir. Merkezde anlatıcı vardır, okuyucu anlatıcı üzerine yoğunlaşır.

II. Bu teknikte romandaki olaylar ve kişiler okuyucuya doğrudan sunulur, anlatıcı okuyucu ile eser arasına girmez. Okuyucu anlatıcıdan ziyade eser üzerine yoğunlaşır.

III. Bu anlatım tekniğinde anlatıcı; olayları ve kişileri ana çizgileriyle, kısa ve öz bir biçimde toplarlar. Zamanda atlamalar (Olayın akışında çok da önemli olmayan zaman aralıklarının atlanması) söz konusu olabilir.

Numaralanmış anlatım teknikleri aşağıdakilerin hangisinde sırayla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Anlatma	Özetleme	Gösterme
B)	Özetleme	Gösterme	Anlatma
☒ C)	Anlatma	Gösterme	Özetleme
D)	Özetleme	Anlatma	Gösterme
E)	Gösterme	Anlatma	Özetleme

10. Cumhuriyet Dönemi'nde Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, Kemal Tahir'in, Tarık Buğra'nın, Yaşar Kemal'in eserleri roman türünün önemli eserleri arasında sayılabilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarlardan biriyle ilişkilendirilemez?

- A) *Küçük Ağa* B) *İnce Memed*
C) *Devlet Ana* D) *Fatih-Harbiye*
E) *Huzur*

11. Millî Edebiyat Dönemi'nde Halide Edip Adıvar'ın ----, Reşat Nuri Güntekin'in ----, Yakup Kadri'nin ---, Refik Halit Karay'ın ---- adlı eserleri roman türünün edebiyatımızda yaygınlaşmasını sağlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki boşluklardan birine getirilemez?

- A) *Yaban* B) *Efruz Bey*
C) *Bugünün Saraylısı* D) *Çalılıkuşu*
E) *Sinekli Bakkal*

12. Yaşanmış ya da tasarlanmış bir olayın, bir anlatıcı tarafından yorumlanıp dönüştürülmesiyle oluşturulan metinlere anlatmaya bağlı metinler denir. Bu metinlerde asıl unsur "olay örgüsü"dür ama bu olay örgüsü yaşanmaz, düzenlenir yani bu metinler kurmacadır. Yapı; olay örgüsü, kişiler, yer, zaman gibi birimlerin bir düzen içerisinde verilmesiyle oluşur. Bu metinlerde ilahi bakış açısı, kahraman anlatıcının bakış açısı ve gözlemci bakış açısı olmak üzere üç tip bakış açısı vardır.

Bu parçadan hareketle

- I. Yazar, olayları anlatma görevini ya kahramanın kendine ya da olayları dışarıdan izleyen birine verir.
II. Anlatılan olaylar, gerçek yaşamda karşılaşılabileceğimiz olaylarla bire bir örtüşür.
III. Yazar, dış gerçekliği kendi bakış açısıyla dönüştürerek yeniden kurgular.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

13. Roman; insanların çatışmalarını, iç dünyalarını, insan-toplum ilişkilerini, dramatik ya da toplumsal bir olgu olarak yansıtmayı amaçlayan kurguya dayalı düzyazı türüdür. Roman, anlatmaya dayalı bir metin türüdür. Anlatmaya dayalı metinler olay çevresinde meydana gelir. Romanda olay; kişiler, yer (çevre), zaman gibi unsurlarla birleştirilerek anlatılır. Bu bakımdan olay örgüsü, yer, zaman ve kişiler romanın temel öğeleridir. Romanda olayları ve durumları okura ileten bir de "anlatıcı" vardır. Anlatıcı, yazarın anlatımı teslim ettiği kurgusal bir kişiliktir. Okur, yazar yerine onun tarafından seçilmiş anlatıcı ile karşı karşıyadır. Anlatıcının, bakış açısı dediğimiz konumu çerçevesinde olaylar ve durumlar ile karşı karşıya gelir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Roman, düzyazı olarak kaleme alınan anlatmaya bağlı metin türüdür.
B) Romanda anlatılan olaylar, gerçek ya da gerçekleşmesi mümkün olaylardır.
C) Romanda bireylerin bireylerle, bireylerin toplumla çatışmaları ele alınır.
D) Romanda olaylar yer, zaman, kişi unsurları içinde kurgulanarak anlatılır.
E) Romanda olaylar, yazar tarafından belirlenen anlatıcı tarafından anlatılır.

14. ---- ya da diğer adıyla *Sergüzeşt-i Ali Bey*, Namık Kemal'in Gazimağusa'da sürgündeyken yazdığı, ilk kez 1876'da yayımlanan bir romanıdır. Romanda iyi yetişmiş bir genç olan Ali Bey'in, uygunsuz bir kadın olan Mahpeyker'e âşık olması ve bu aşkın Ali Bey'e maddi-manevi büyük sıkıntılar yaşatması anlatılır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *İntibah* B) *Kara Bela* C) *Gülnehal*
D) *Akif Bey* E) *Cezmi*

15. Roman, göstermeye dayalı bir metin türüdür.
I
Bu tür metinler olay çevresinde meydana gelir.
II
Romanda olay; kişiler, yer (çevre), zaman gibi
II
unsurlarla birleştirilir ve kurmacanın olanaklarından
III
yararlanılarak anlatılır. Bu bakımdan olay örgüsü,
V
yer, zaman ve kişiler romanın temel öğeleridir.

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Türk edebiyatında roman türünün ilk örneklerinden biri olan ---, Tanzimat Dönemi'nde sıkça ele alınan, birbirine âşık iki gencin eski gelenek ve göreneklerin etkisiyle bunalıma ve ölüme sürüklenişinin gözler önüne serildiği bir romandır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *İntibah* B) *Karabibik*
C) *Zehra* D) *Sergüzeşt*
 E) *Taaşşuk-ı Talât ve Fitnat*

17. Bu romanın geçeceği yeri Anadolu köylerinden seçmeme gelince köylülük ve çiftçilikten uzaksınız, oraları için düşüncelerinize bir kapı açmaya çalıştım. Romanın geçtiği yerlerde, halkımızın işleri, geçimleri üzerinde bilgiler bulacaksınız dillerine de yabancı kalmayacaksınız.

Yazarının romanın ön sözünde mekân seçimi ile ilgili bilgi verdiği, Tanzimat Dönemi'nin ilklerinden olan roman, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *İntibah* B) *Karabibik* C) *Cezmi*
D) *Sergüzeşt* E) *Haspa*

18. Romanda, Suat, Süreyya ve Necip üçlüsü arasındaki aşk-sadakat-evlilik üçgeninde, bu insanların ruhsal çözümlemesi yapılmıştır. Evli bir kadınla, kocasının yakın arkadaşı olan bir adam arasında yaşanan yasak aşk ve bunlardan habersiz kocanın ruhsal durumları, kadının ve erkeğin toplumsal rolleri, dönemi itibarıyla cesur bir dille anlatılmaktadır.

Bu parçada sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Aşk-ı Memnu* B) *Handan* C) *Eylül*
D) *Yalnızız* E) *Mai ve Siyah*

19. Bihruz Bey, bir Osmanlı paşasının oğludur. Evde özel hocalardan yarım yamalak bir eğitim görmüştür. Alafrangalığa özenir, süsü, gösterişi sever. Şık giyinir. Şımarık, sorumsuz bir gençtir. Her fırsatta az buçuk bildiği Fransızcasıyla terziler, ayakkabıcılar ve garsonlarla konuşur. Böylece Batılı olduğunu sanır.

Bu parçada başkişisi hakkında bilgi verilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Şıpsevdi*
B) *İntibah*
C) *Taaşşuk-ı Talât ve Fitnat*
 D) *Araba Sevdası*
E) *Felatun Bey ve Rakım Efendi*

20. Roman kahramanı Ahmet Cemil özelinde insanın yaşadığı arzuları, hayal kırıklıklarını, acıları, umutsuzlukları ve aslında hayatın tüm bunların bir karışımı olduğunu şiirsel üslubuyla dile getiren Halit Ziya, yazarı olduğu bu kitap için şöyle der: "Fakat (bu kitapta) hemen hemen ben varım, benim bir daha geri gelmeyecek olan emellerle, hülyalarla ve onların yanı başında hüsrانlarla, elemelerle dolu olan gençliğim var..."

Bu parçada sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Aşk-ı Memnu* B) *Bugünün Saraylısı*
C) *Kiralık Konak* D) *Araba Sevdası*
 E) *Mai ve Siyah*

Cevap Anahtarı

1. A 2. E 3. E 4. A 5. D 6. C 7. A 8. B 9. C 10. D
11. B 12. E 13. B 14. A 15. A 16. E 17. B 18. C 19. D 20. E

Yazılı Sınav

1. Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

- 1) İnsanın başından geçen serüvenleri, iç dünyasını, toplumsal bir olay ya da olguyu, insan ilişkilerini ve değişik insanlık durumlarını anlatan edebî türe **roman** denir.
- 2) **Don Kişot**, Miguel de Cervantes tarafından 16. yüzyılın sonlarına doğru yazılmıştır ve eser, dünyada roman türünün ilk başarılı örneği kabul edilir.
- 3) **Serim bölümü**; romana konu olan olaylar ile yer, çevre ve kişilerin tanıtıldığı bölümdür.
- 4) **Töre** romanları gelenek ve görenek ağırlıklı romanlardır.
- 5) Anlatıcının roman kişilerinden birinin olduğu romanlarda **kahraman** anlatıcı bakış açısı söz konusudur.
- 6) Kişilerin ruh hâllerini veya ruhsal çözümlenmeleri konu alan romanlara **psikolojik** roman denir.

2. Aşağıdaki yargılar doğru ise yanına "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1) Roman, bir tür olarak karakteristik özelliklerini romantizm ve realizm akımları sayesinde 19. yüzyılda kazanmıştır. **D**

2) Otobiyografik romanlar, yazarın toplumda ün kazanmış kişilerin hayatlarını anlattığı romanlardır. **Y**

3) Roman ve hikâye türlerinin kompozisyon planı "giriş-gelişme-sonuç" şeklinde oluşur. **Y**

4) Tezli romanlar, belli bir düşüncüyü savunan romanlardır. **D**

5) Düğüm bölümü; romanda olayların karmaşık bir hâl aldığı, okuyucunun merakının ve heyecanının yoğunlaştığı bölümdür. **D**

6) Gözlemci anlatıcı bakış açısında anlatıcı her şeye hâkimdir; olayların öncesini, sonrasını bilir; kişilerin iç dünyalarını okur. **Y**

3. Aşağıdaki bilgileri karşılarında verilen yazar ve romanlarla eşleştiriniz.

1) İlk çeviri roman

2) İlk tarihî roman

3) İlk realist roman

4) Batılı anlamda ilk roman

5) İlk psikolojik roman

6) İlk köy romanı

4 **A** *Mai ve Siyah* - Halit Ziya Uşaklıgil

6 **B** *Karabibik* - Nabizade Nazım

1 **C** *Telemak* - Yusuf Kamil Paşa (Fenelon'dan)

5 **D** *Eylül* - Mehmet Rauf

3 **E** *Araba Sevdası* - Rezaizade Mahmut Ekrem

2 **F** *Cezmi* - Namık Kemal

TAK
diye
anla,

TAK
TİK

TİK
diye
çöz,

— ■■■ —
ÖDEV FORMATINDA
32 FASİKÜL

— ■■■ —
YAZILIYA HAZIRLIK
SORULARI

— ■■■ —
DETAYLI ÖLÇMEYE UYGUN,
HÜCRELENDİRİLMİŞ,
PEKİŞTİRİCİ,
AÇIK UÇLU VE ÇOKTAN
SEÇMELİ SORULAR

— ↻ —
TAM OKUL
DESTEKLİ

— ■■■ —
TAM OKUL İLE DETAYLI
GERİ BİLDİRİM KARNESİ